

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap reggel.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt. — kr. — Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Beliczey-utca, 1071. szám, hova a lap szel-
lemi részét illető közlemények és előfizetési
pénzek küldendők.

Hirdetések és nyilvtéri közlemények jutányos
áron vételnek fel.

Egyes számok kaphatók

Nyúcsik Soma Utóda kereskedésében.

Cselédeink.

II.

Lapunk mult-heti számában már jeleztük, hogy mai cikkünkben miről fogunk szólni, t. i. a mostani cseléd-közvetítési rendszer fenntartása mellett jelállandó nyilvtartásról. Ezen rendszer mellett egy külön cselédügysztaély felállítása volna szükséges. A ma fennálló nyilvtartás sehogy sem felel meg a kívánt czélnak, mert csupán a kiadott cselédkönyvek bekönyvelésére, illetőleg nyilvtartására szorítkozik; azonban, ami fő, a helyközvetítők működésére és ellenőrzésére ki nem terjed.

Pedig ép a helyszerzők manipulációja az, a mi még nagyobb ellenőrzést igényel, mint a cselédek ellenőrzése, mert itt van a gyökere a rossz hajlásnak, t. i. ők rontják a cselédeket.

Nem czélunk itt sem felsorolni bizonyos manipulációkat, melyek a helyközvetítők erszényének megtömésére szolgálnak csupán, — ismeri azokat minden cselédtartó különféle

változatban. Nekik tökéletesen mind-egy, hogy az elszegődött cseléd megfelel-e a gazda kívánalmainak vagy nem, csak a cseléd helybe álljon s az elszegődtetési díjat a cselédtartótól és a cselédől felvegye, mert hisz ha meg nem felel, ugys tovább küldik, az pedig ismét oda megy elszegődteni magát s ennek a helyszerző csak örül. Vagy talán nincse napirenden az, hogy végre több cselédváltoztatás után a gazda egy jóra való cselédre akad s midőn már örvend, hogy a folytonos cselédváltoztatás véget ért, egyszerre a jó cseléd hátat fordít a dolognak, nem végez rendesen semmit, folytonos perpatvar, lárma, míg végre vagy a gazda, vagy a cseléd felmond — a cseléd mehet!

Itt a cselédszerző keze működik, mert hisz csak nem bolond, hogy hosszabb ideig egy helyen hagyja. Ha látja, hogy a cseléd elégedett a helyével, addig piszkálja, hogy jobb helyet tud s addig beszéli rá a hely elhagyására, míg lépre megy. Innen aztán a sok rossz cseléd.

«A cselédszerzők visszaélésének meggátolhatása czéljából szükséges volna tehát, hogy a helyközvetítő köteleztessék, mikép az ő közbenjöttével, a lefolyt napon történt elszegődtetésekről a megállapított minta szerinti kimutatást, másnap reggel 8 órakor a kapitányi (szbirói) hivatalnál szolgáltatassa be, a honnan az naponta, hivatalos uton, a cselédügysztaélyba származtatik át.

Hogy a nyilvtartás kellő módon s teljes hitelességgel kezelhető legyen, kimondandó volna, hogy a cselédek úgy a belépés, mint a kilépés alkalmával személyesen jelentkezzenek.

E feltétel a gazdára nézve kissé terhesnek látszik ugyan, de minden- esetre nagy mértékben előmozdítaná azt, hogy a cselédek helyüket hosszabb ideig megtartsák.

Köteles volna továbbá a helyszerző a neki kezelés végett hivatalból kiadott »Szolgálati bárczát« a gazdával a szerződés megkötése alkalmával aláírni s azt ugyan csak a

T Á R C Z A.

Egy másik torony története.

— A »Szarvas és Vidéke« számára
Régi krónikákból irta: A. B. --
(Folytatás.)

Sok, sok víz elfolyt addig a Dráván, és sok év az emberi számláláson, míg erre rá mehetének, pedig kicsinyének-nagyjának ez volt az akarata. Sok éven át még csak egy lélek se lakott a faluban, égető tatár, dúló török csordák barangolták be a vidéket. Szóval a XVII. század oly szerencsétlen eseményekkel köszöntött be és folyt tovább, hogy a sok futás, zürzavar, rablás, gyilkolás éveiben minden emlékek megsemmisültenek, vagy tán nem is irattak, ugys, hogy még a papok neveit se lehet egész 1689-ig kipuhatólni, ekkor már ott van Dani pap 15, utána Ábrahám pap két esztendőig.

Midőn a török Budából s azután Magyarországból is kifutott, a pápista püspökök kezdtek visszafoglalni uradalmukat s egyszersmind mindazokat a templomokat is, melyek a reformatio előtti pápistaságban az

ő hatalmukban voltak (azokat a szegényes fatemplomokat figyelemre se méltatták.)

Legelsőnk tették a magyar-peterdikeket, azoknak a temploma oly régi volt, hogy még csak emlékezet sem volt felőle, mikor épülhetett? (ma is megvan ugyanazon alakjában.)

Egy igen kegyetlen és vérszopó ember lett a pécsi püspök, valami Radonai nevű, ez már 1688-ban megkezdé a háborúkat és pedig oly dühvel, hogy rövid pár év alatt kipusztítá az egész Pécs vidékéről a magyar népet s bosnyákokat, sokakat telepített helyükbe, nem maradt ott több magyar eklézsia, csak Peterd és Bélavár, ezek a rájuk küldött barátokat s német katonaságot fejszékkel, vasvillákkal elverték s oly nyakasok voltak, hogy végre is Radonai erőszakoskodása megtörtött rajtuk.

*Ez idő multán just formált Radonai a Géza király tornyához is, s egy kerekhasú tokás barátától kemény irott parancsolatot küldött Dani papnak, hogy a barátot bocsássa be a templomba misézni, s általában az egész mindenséget adja át a barát-
nak, ő maga pedig takarodjék oda, a hova a gyűdi pap, *Noszvidi András* uram, kitől szinte így okkupálták el a templomot, kü-

lönben várhatja magára a nem szeretem napot!

Dani pap erre igen illudelmes és fundamentumos választ irt a püspök levelére, melyben históriai módon bebizonyítja, hogy a csonka torony ugyan még a pápistaság idejéből való, de a templomot már a reformátusok építették, ebben tehát a barát misét nem tarthat, a tornyokban pedig nem szokás misézni, különben ők az egészét pénzen váltották meg, tehát senkinek semmi joga nem lehet hozzá, Kúrator uram pedig szép módjával értésére adta a tokás barátoknak, hogy míg jól van dolga, hurezol-
kodjék el innét, s ne akarjon itt galibá dolgot művelni, mert a Jeremiás keserű-
ségre mondhatja, hogy ha ő hirt ad a faluba, itt rögtön kutya világ lesz . . .

A barát elment, a mint jött. Hanem aztán rá negyed napra jött ám 16 barát fustélyokkal, meg fél-század vasas némettel.

A mint a trombitaszó a falu végén megharsant, meghökkent az egész nép, csak *Kanisai József* kúrator uram szíve volt helyén, tudta ő már, hogy ilyen forma dolog következend, mert a barát — elmentekor — keményen megfenyegeté szóval: ki is főzte társaival a tervet, ugyanazért a legbarát-

fentebb említett módon a cselédügy osztályba juttatni.

Tekintettel arra, hogy a helyszerzői intézmény fenntartása mellett felállítandó nyilvántartás csak az esetben érné el célját, ha a köteles kimutatások a cselédközvetítők által pontosan bejelentetnek, az előfordulható mulasztások, valamint más visszaélések megtorlás: céljából ez irányban is büntető határozmányok volnának felállítandók, például:

1. pénzbüntetés,
2. az iparengedély időleges elvonása és végül
3. az iparengedély végleges elvonása.

Rendszabályok kellene tehát szigorú ellenőrzés, mely féken tartsa a helyszerzőket.

A cselédügy-osztály más tekintetben is igen szép eredményeket mutathatna fel, nevezetesen a nyilvántartás folytán azon helyzetben lenne, hogy a város területén megfordult minden egyes cseléd hol-tartózkodásáról, bármikor, visszamenőleg is képes volna biztos adatot nyújtani s a cseléd személyi viszonyait, illetőségi hatóságát s általában a személyére vonatkozó adatokat pontosan közölhetné, mely körölmény — figyelembe véve a cselédek gyakori helyváltoztatását — rendőri szempontból úgy szólván elkerülhetlenül szükséges.*

Itt adtuk közre főbb vonásokban a jelzett füzetben szerző által ajánlott kétféle módot, melyek közül mi

a magunk részéről határozatlan az előbit ajánljuk az illetékes hatóság figyelmébe s hisszük, hogy az lelkiismeretes vezetés mellett csakhamar megváltoztatná a jelenleg uralkodó ázsztainak nevezhető cselédviszonyokat s hogy a cselédügy rendezése egy olyan fejlődő városban, mint amilyen Szarvas, — fontos dolog, azt — reméljük — elismeri mindenki.

«A cselédügy-osztály felállításának s a fentebb említett büntetések alkalmazásának hatása rövid idő alatt szembeszökő lenne, a mennyiben az bizonyos, hogy a cselédek, ha tisztában vannak a gyakori helyváltoztatás és henyélés következményeivel, óatosabbak lesznek oly dolgot elkövetni, mely megbüntetésüket vonhatná maguk után. Ugyanigy befolyásolná a cseléd-szerzőket is, kik végtére is belátnák, hogy czélszerűbb tartózkodni a hatóság megtorló kezétől, — mint csekély anyagi haszonért — kockára lenni megélhetésüket.»

Ez utóbbiak — elhiszük — nem szívesen veszik e felszólalásunkat, ám, mint a nyilvánosság egyik organuma, csak kötelességet teljesítünk agyon sanyargatott cseléd-tartóink érdekében is, midőn a cselédügyet újból előhoztuk s fájjon ez — ami itt igazságként elmondható — bárkinék, addig, míg ezen a bajon az illető hatóságok segíteni nem fognak, mi mindenkor teljes szigorral rá fogunk mutatni arra, a mit e dolgban tapasztalni fogunk, mert egy olyan fejlődésnek indult vá-

rosban, mint a miénk, kell, hogy a cselédügy — első sorban és utalóbb — rendezve legyen.

A keresztény társadalom és még valami.

A »Szarvasi Lapok« szerkesztősége (Lévai et Comp.) »Még egy pár szó« cím alatt szörnyű nagy kirohanást rendezett, azon szerénytelen hiedelemben ringatván magát, hogy Christianust csak úgy könnyű szerrel agyondorongolhatja. Ne sutor ultra crepidam!

Christianus, kedves uraim, önöktől nem fél, bármily nagy zajjal is hadonáznak szellemi fütyköseikkel; Christianus ezektől nem ijed meg, mert győzelmét nem annyira az önök gyengeségében, mint inkább azon megnyugtató és buzdító öntudatban látja, melyet az általa védett ügy igazságából merít.

Legyünk őszinték. Christianusnak helyzete önökkel szemben szerfölött könnyű. Mert nem megsértett hiúság, egyéni arrogancia, izetlen pöffeszkedés, polemiai viselkedés vagy bármilyen más területszerű személyi vonatkozások miatt emelte fel szavát, hanem heavatkozása önzetlen protestáció a keresztény társadalom megsértett szellemeinek nevében. Igenis, a keresztény társadalom nevében!

Annál is inkább a keresztény társadalom nevében: mert Lévai úr nagy bölcsen kijelenti, hogy *ilyesmi nem létezik*. A »Szarvasi Lapok« szerkesztője pedig a legelső, ki ezen eszeveszett enuncziációnak felül, s kijelenti, hogy ilyet ő sem ismer, sőt hamleti világ-fájdalommal az Istenhez fohászodik: bár soha meg ne ismerné! *Difficile est satyram non scribere*. Valóban most már nem vagyok tisztában azzal, hogy önök komolyan beszélnek-e, vagy pedig csak

ságosabb arccal fogadta a nem szeretlem vendégeket, az összecsendülő népet azzal iparkodék haza osztatni, hogy ma nem lesz semmi látványosság, hanem majd holnap! S azzal oda állott a legnagyobb hasu barát elé és beszélt eképen:

— Isten hozta kegyelmeteket, édes atyám uram! Hanem hát ezeket a katona urakat kár is volt ide hozni, mert hát a dolgok mibenlétének állapota felől magunk között statáriumot tartván, oda deliberalatott az egész közrend opiniójaak ténora az előjáróságával egyetemben, hogy kegyelmetekkel amicalis egyezésre lépünk, és ha édes atyám uraméknak nem volna ellenére, ezt akár most mindjárt meg is kezdenénk. De minekutánna ilyen dolgot pap nélkül mi sem kezdenénk s végezhetünk, a papunk a filiákban temetni levén, szálljanak be atyám uramék egész bátorsággal hozzánk, várjuk meg a holnapi napot, míg a papunk megjön, holnap aztán frekventálhatjuk a dolgot — atyám uramék kettosével tessék beszállani az előjáróság hajlékaiba, a vitéz urakat *Csökönyi József* öcsém, a bíró, házról-házra bé fogja kovártélyozni, aztán majd némi ételre-italra is lesz gondunk.

A barátok csak elhűltek, összenéz-

tek . . . quid hoc est? És, mint az első pünkösdkor a zsidók: »stupebant et mirabantur ad invicem dicentes: quidnam vult hoc esse?« (Álmélkodának és kételkedének egymásközt ezt mondván: vajjon mi leszen ebből? Csel. II: 12). Azzal összeálltak tanácskozni, bíró uram pedig harsány hangon szétkiabálta: minden asszony főzzön jó vacsorát, minden gazda hozza haza a legjobb borát, süssön-főzzön az egész falu, különben nem cselekedvén, punktum.

Ez örvendetes hírhallásra a vitéz urak is szelid arccal öltének, a barátok pedig csak úgy breviter et confuse, pro et contra megvitattván a dolgot, elhatározták, hogy ma nem tésznek semmit, megvárják a papot s szétmentek a kijelölt szállásokra; kúráttram magához kéré a nagy hasu barátot, a kivel beszélt, meg egy nem sokkal kevesebb terjedelmű társát.

A mint beértek a nagy házba, a jó *Hester* néni (a háziasszony) tiszta abrosz terített az asztalra, rá tette az áldott fehér kenyeret (rég magyar szokás szerint), s be azt a drága fain veres bort, (a milyentről az alföldi embernek még a nagy atyja se álmódott sohase), így aztán az ánte coenam

potállás (barát műszó = vacsora előtti idogálás) közben kúráttram kipölytente páter Makutyi előtt, miszerint az új akaratjuk már most az, hogy falustól papistává lesznek, mindenki akarja már, csak a pap aggatódik erősen, éppen azért távolították ám el hazulról ez alkalomra, mert nem temetni van ám! Holnap begyűl az egész népség, kinyitják a templomot, végighallgatják a misét, aztán, mikor délután megjön a pap, mehet oda, a hova Naszvadi András uram, a gyűdi ment, mert már ők megunták az örökös hányattatásokat, miknek mindig a papok voltak az okai, mert ha ők nem lovalták volna a népet, nem is ment volna ennyire a sor; csak két feltételt szabnak, u. m. csak azt engedjék meg a páterek, hogy tovább is énekelhessék a Sztárai uram énekeit, mert mióta boldogult Leány Bander bátyánk, a Nagytótfaluban elnyugodott Szujkó Sára nénitől testámentum szerént örökölt énekes könyvét az eklésiára testálta, azóta úgy fődöntültek*) ezek az énekek, hogy a faluban minden háznál írják, éneklük, — a nép tehát ezek nélkül nem tud ellenni, — másodsor pedig adjanak nekik írást arról, a püspök nevében, hogy azt a széles, vörös téglából épült várfalat

*) Felkaptak, dívalba jöttek.

bolondoznak. A római haruspexekről azt mondják, hogy egymásnak szemébe nevetek hazug szereplésök érzetében, valahányszor egymással találkoztak. Vajjon önök, midőn egymással találkoznak s visszaemlékeznek a tényeket megtagadó elméjük csalfa fantomjaira, nem nevetnek egymásnak a szemébe?

Nincsen keresztény társadalom! Rien ne tuel autant que le ridicule. Hát ki szüntette meg a keresztény társadalmat, talán bizony Lévai úr? S ha nincsen keresztény társadalom, akkor mire való az egész kereszténység? Arra lán, hogy annak hagyományos institúcióival Lévai úr szellemtelenül elménczkedjék? Ha nincsen keresztény társadalom, akkor minő társadalom van? Erre ismét a nagy sociologus — Lévai úr — felel meg ekként: *állami társadalom!!!* Si tacuisses Fából vas-karika. Jussanak eszébe: a polgári házasság, a zsidók és keresztények közötti házasságnak nem is olyan régen mult velleitása, a szóban forgó receptió-kérdés, akkor tán reájön arra a tagadhatlan tényre, hogy mégis van keresztény társadalom. — Mert, mi a társadalom? Az egyedek nyilvános tömörülése. A priori is, a többségben lévő homogén szellemű családok collectiója. A posteriori pedig, mivel a keresztény családok nálunk a dominans elem, tehát társadalmunk keresztény. Mindig a család az első alaj-társadalom, melytől az ebből alakult nyilvános társadalom szelleme és életereje származik. Vagy tán Lévai úr tagadási manijában azt is kétségbe vonja, hogy keresztény családok léteznek? S ezek helyett: állami családok, állami családapák, állami gyerekek, ad normam . . . stb., stb. — Többet mondok Lévai & Comp. uraknak. Az állam maga sem lehet más, mint a családok, melyekből — katekuzehén — alakult. Okosabban teszik, ha a tagadás teréről az elismerés talajára lépnek, mert egyedül a keresztény társadalomnak szelleme — mely

azt tanítja: szeresd felebarátodat, mint te magadat — védhet meg mindnyájunkat az anarchismus, nihilismus, socialismus és antisemitismus romboló törekvései ellen. — Vagy azt hiszi tán Lévai úr, hogy a keresztény családok más erkölcsi elveket vallanak otthon és mást az ön által kieszelt *állami társadalomban*? Ennyire hypokritáknak tán még sem tart bennünket. — Az állam politikai alkotmányánál fogva befolyásolhatja a társadalmat bizonyos hierachiai organizatióban, — de a társadalomnak szelleme mindig egységes a családdal, melyből — a priori — alakult. Ez annyira alfabetája a társadalmi elméletnek, hogy a ki még ezt sem tudja, azzal sociologikus dolgokról még beszélni sem érdemes.

De kedves Lévai úr, önnek, mint az ön által kifundált társadalom nagy reményű, de eddig még az X-nél is ismeretlenebb tagjának, mást is akarok mondani. Ezt már nem a keresztény társadalom, sem a »monakói császárság« nevében — hanem a magam nevében. Ön abban a téves meggyőződésben sínlődik, hogy polemikus diskusiókban a helyes logikát és alaposságot a személyes irányú gúny, sértés és válogatott gorombaságok teljesen pótolják. A ki kizárólagosan csak ezen utóbbi fegyverekkel küzd, — mint ön is — az szellemének léhaságáról tesz tanúbizonyságot. Én, mint a keresztény társadalomnak egyik igénytelen tagja, még Lévai urral szemben is azt az elvet vallom: szeresd a személyt, gyűlöld a hibát. Beláthatja, hogy ez több a tolerantiánál, mert ön egyéni szeretetroméltóságának irányomban eddig édes-kevés jeleit adta. De mégis tartozom annyival a m. t. olvasó közönségnek és önmagamnak, hogy apostrophálásaira válaszoljak. Ön azt állítja, hogy Christianus nem tud latinul. Ám jó. — Ha ön ezt képes megítélni, akkor a nyelvtudományok ezen ágában bizonyára tökéletesebb. S nehogy valaki ezt csak kérdésnek higgye, alkalmat nyujtok

ellenkezőjének bebizonyítására. Jöjjön, mérjük össze latin tudományunkat; ha ön lesz a mérkőzésben a győzelmes fél, a nyilvánosság előtt az árvamegyei inségesek javára ezennel felajánlok: 100 frtot. Engedje remélenem, hogy ajánlatomat el fogja fogadni. Ha nem, — akkor megjegyzéseit üres henczégésnél egyébbnek nem tekinthetem.

Lévai úrnak stylusom sem tetszik. Darabosnak találja. Ez természetes; látta már valaha azt, hogy hyénákat és tigriseket bársonykefével simogattak volna? Sapienti sat.

Még egyet. Lévai úr azzal sem tud megbarátkozni, hogy a felekezetiesség szólt belőlem. Nem tagadhatom, de nem is akarom. De ezen felekezetiesség nálam ezuttal; defensiv. Hisz ez volt motivuma felszólásomnak; ha önök ebbe bele nem kötnek, meg lettünk volna egymás nélkül, még egymással is. — Persze, ma már a legendáról nem beszélnek. Amphibium módjára, az egész ügyet más irányba terelik. A lapis offensionisról, önök részéről, még mit sem hallottam. — Pedig, ha csak annyit mondanak: sérteni nem akartak általa, causa finita esset.

Lévai ur, ön engem nem ismer, ha ismerne, nem vádolna a felekezetiesség azon élével, melynek életem minden törekvése ellent mond. A társadalmi és felekezeti béke ápolásában, azt hiszem, több részem van, mint Lévai urnak.

Ne gondolja, hogy ezen éles polemikában nagy multságomat találok. — Személyes indokok bele nem vittek volna s a jövőben sem fognak bele vonni, de ha közügyről lesz szó és támadás, gyáván meghátrálni nem fogok.

Akció reakciót szül. És a milyen lesz az adj'isten! olyan lesz mindig a fogadj' Isten. — Egyebekben pax addig, a meddig lehet.

A »Szarvasi Lapok« szerkesztőjéhez is van néhány szavam. — »A rém« című vezércikknek exegesisét tudomásul veszem. Jó lélekkel elfogadom azon magyarázatot, hogy tendenciája nem oda irányult, hova irányulni látszott. Ha Cato a rém: ez az ő dolga. Annyit azonban a logika és az általános philosophiai principium alapján mégis figyelmébe ajánlok, hogy mindig: asserentis et probare. — Egyebekben szintén pax: a meddig lehet.

Christianus.

Rövid válasz a rémlátónak.

A hozadalmassá vált legenda-polémiában nem várt fordulatot képez a »Szarvasi Lapok« szerkesztőjének mult vasárnap közzétett jellemző magyarázata. Szavahihe-sőségének összes erejével állítja itt Stein úr, hogy rémlátó cikkének tendenciája nem a helyb. kath. papok ellen irányul, ő sem nem Szirmayt sem nem Szemethyt, hanem *Catót*, az »Idők jele« iróját, tartja olyan rémnek, ki a kiváltságos helyzetében élvezett bizalommal visszaélve megméltolyezi az egész társadalmat, kiöli a lelkekből az igaz iránti szeretetet s belé oltja a képmutatás veszedelmes magvát.

Fel kell tennem, hogy St. úrnak biztos tudomása van a cikkiró kilétéről, kire

ajándékozta — ennyi az nekik a püspök egész!

Pater Makutyi csak elámult a beszédek hallatára s nagyot hörpintvén, elküldé társát, hogy hívja rögtön tanácsba a frátereket. Eljöttek azok mindjárt, s míg tanácskoztanak, addig kúrator uram kiment, s látott dolga után.

* * *

Mikor a barátok elvégezték a tanácskozást, behívták a kúrator s páter Makutyi a kúrator elé állván, szólt hozzá eképpen, egy irást nyujtván: Im kívánságotok, édes fia! Aláírtuk az irást mind a tizenhatan. A kegyelmes püspök úr nevében tettek a vörös téglafal; a mi pedig azokat az énekeket illeti, ámbár, hogy azzal tekeré el fejeteket az a vén kopatz tolvaj, hát azért énekelhetitek, hiszen legnagyobb része benne van (habár némi különbséggel) abban a mi pápista könyvünkben is, melyet *Illyés István* tram, az esztergomi kanonok kiadott (1693) énekelhetitek a »Mint a szép hives palakra« — vagy »Az úr énnékem öríző pásztorom« — akár a »Te hozzád teljes szivből« kezdetű zsolnárokat is, mert azok is szóról-szóra benne vannak. Ez én mondásimat pedig még e mai estén széthintsd a faluban, hogy

reggel mise előtt tudtával legyen mindenkinek, aztán ha jól viselitek magatokat, én leszek a papok, kivált ha mindig ilyen jó vöröset hoztok lukmába!

Ezzel összeparuláztak, kúratoram a kis esuhája**) zsebébe tette az irást, nagyokat itlak rá, s ment ki ki a tanyájára, páter Makutyi pedig nagyot sunyított felszemével, magában dörmögve: canis tota mater; perfect vagyon az egész, bene, — valde bene — már most akár a bakonybéli, akár a tihanyi apátság lesz, ne kem mindegy.

Volt aztán nagy multság, evés-ivás, a vendégnélküli házak is hordták össze a drága sok jót; szóval úgy éjféltajt már az egész falu nyakban volt, sőt a barátok s katonák legnagyobb része mit sem tudva hordyogott kegyelmesen fekhelyén.

Míg ezek alusznak, álmodván a jó veres borrhól, nézzünk utánna, hogy kúratoramék miként főzték ki a tervet? Mert, hogy az egész vendéglátás nem esupa komédia, annak elhívéséhez csakis olyan durum caput kellett, mint a minővel páter Makutyi volt meg áldva!

* * *
(Vége köv.)

***) Mellény.

A. B.

most szörni akarja szorult helyzetében vizsgálhazudóit rágalmait. Az a vasárnapi nyilatkozat, melyben ezt teszi, a leghallatlanabb s még hozzá szerfölött ügyetlen hazugság. Általános tudott tény, hogy a husvétii frivol közleményről első sorban a *Szarvasi r. kath. Lelkészek* nyilatkoztak megbotránkozva; hírlapilag is ők jelezték kérésnek a »Sz. L.«-ban lábra kapott irodalmi irányzatot, s mindebből Stein úr agyafúrt okoskodással azt hozza ki, hogy — én vagyok a rém, kinek az egész áldatlan vitában annyi a részem, hogy a közvélemény hatása alatt egy általános elvek szerint, minden személyi vonatkozás nélkül megírt cikkben elítéltem a mind szélesebb mederben folyó realiztikus irodalmi irányt. Ugyan Stein úr, nem gondolja, hogy köpenyének ezen gyanús megfordítása teljesen méltó Önnek azon 3 év előtti zsenge irodalmi szerepléséhez, melyről *alig nyolc napja* töredelmesen *ismert. be előttem*, hogy az nem volt egyéb, mint gyermekésszel elkövetett meggondolatlan skribler-csiny. Most is nagyon rápászol erre a logikai salto mortaléra az az eredeti népies citátum. Hogy is mondtam csak akkor...? *Mivel hogy a puszkának hosszú csőve mellett ravasza is van, melyet ha megbillentenek, szörnyű nagyot durran ő: innen vagy onnan, hogy téiben nincsen nyár.*

St. úr kapkodása eszembe juttatja az egyszerű kis ködmönt, melynek a falusi bíróra okvetlenül pászolni kellett, akár öles magos férfit, akár köpcös kis emberkét választottak is e tisztségre. Megvallom, sokat töprengtem a fölött, hogyan lehetne magamra illeszteni azokat a helyzeteket, melyekben Stein úr nem nagyon óhajtott jóakara tal a letiporni való hidrafejú rémeket szerepelteti.

»Tiszteletet érdemlő, kiváltságos helyzet«, »társadalom ámitása, meglévesztése«, »hazudozás, melyet az ember otthon, a társaságban, nyilvános működése terén napról napra elkövet,« — ezek azok az egymásnak föltétlenül ellentmondó fogalmak, melyek nevetségessé teszik a cikkező kameleon színváltozását. Hát hiszen ami az én szerény hivatali állásomat illeti, kétségtelen, hogy az megszerezhettem számomra embertársaim becsülését, hiszen a legutolsó gyári munkás is becsülelesen végzett tiszteletes munkájával tiszteletet érdemel; mindamellett hivatalos minőségemben — úgy érzem — nem vagyok méltó vezércikk-tárgy. Vagy talán, mint a nyilvánosság embere, mint a »Szarvas és Vidéke« szerkesztője, töltök be kiváltságos helyet, élvezve a közönség elismerését és bizalmát...? Ha ily értelemben vonatkozik rám a cikk hízelgőbb része, amit — ismétlem, — Stein úrtól nincs okom nagy megtiszteltetésnek venni: az esetben legyen meggyőződve, hogy állásomat bizonyosan nem hazudozás, ámitás és pharizenskodás által tettem kiváltságossá, tiszteletet és bizalmat érdemlővé, mert ha erre elég volna csupán lapot szerkesztetni, akkor ma már Stein Béla úr is — az ő kezei között készülvén a másik »nyomatott papíros«, — kiváltságos helyen tiszteletet és bizalmat élvező egyéniség lenne, pedig ezt, tudtommal eddig ő ró a vezércikkben senki nem állította.

Végül még csak egyet kérek a mi valósággal megvert társadalmunk nevében az

én rómlató ellenfelemtől. Leplezze le, kérem, minden én botrányos üzelmeimet, hogy az emberek, kik között eddig felemelt fővel jártam, nyilván lássanak, s a társadalom engem — érdemtelen tagját — veszen ki kebeléből. Ha ezt megcselekszi, ezzel több érdemet szeréz az általános emberi érdekek szolgálatában, mint ha a Lévai-féle nagyszellemek egész armádiáját vízsi is harcba egy napnál világosabb igaz ügy ellen.

Őszintén szólva, valóban nevetséges is ez az Önök — világot megdönteni akaró — erőlködése. Mert ha tárgyilagosan számolnának a lefolyt pár hét eseményeivel, beláthatnák, hogy az a számalommal említett »naiv felfogás« nem egy emberé; magáénak vallja azt Szarvas város összes újság-olvasó közönsége, amiből tudni való, hogy ha önöknek volna is igazuk — amitől ugyan távol estek, — akkor se az önöké lenne az igazság, mert megvagyom írva, hogy: »ha az egész világ téved, az egész világnak igaza van!«

Szarvason, 1892. máj. 19.

VARGA JÓZSEF

főgymnásiumi tanár,
a »Szarvas és Vidéke« szerkesztője.

Nyilatkozat.

A »Szabadalmazott rágalmazók« című cikkeknek a szerzője én vagyok. Mint magánúton értesülök, a »Szarvasi Lapok« szerkesztője és dolgozótársa fenti cikkemre válaszképpen vasárnapi számukban egy új kirohanást terveznek ellenem, melylyel az ismert ügyet személyes élére állítván, vagyis inkább személyes térre hurezolván ellenem a leggyávább fegyvert kovácsolva, törekednek engem elnémitani.

Úgy hallom, hogy a multamból egy még maig sem bevégzett becsületbeli bűnpörömre támaszkodnak; azonkívül pedig az inkriminált cikkben a plagizálás színezetét akarják feltüntetni.

Nekem eszem ágában sem volt a »Szabadalmazott rágalmazók« című cikkem alatt nevémet eltitkolni, ezért kéziratomat nevével aláírásával küldtem be a szerkesztőségbe, s utóbbi ott lett mellőzve.

Vajjon az ilyen magánügynek az előrántása a tárgyilagos igazság eldöntésére mennyiben lehet befolyással, itélje meg a t. ez. olvasóközönség, mely ezen odiosus vitában egyedül az igazságot keresi.

Egyelőre, míg a jövő számban az ellenem felhozandó vádakkal érdemlegesen foglalkozni fogok, kérem a tisztelt olvasóközönséget becses ítéletének felfüggesztésére.
Kondoros, 1892. május 20.

Gyurcsovec Gusztáv.

A belvizek rendezése a Körösök völgyében. A folyók szabályozása és töltések közé fogása még nem teszi mezőgazdaságilag használhatóvá az ily módon mentesített egész árterületet, hanem szükséges, hogy a területre magára hulló eső- és hóvizek levezetéséről is gondoskodjunk. Hogy a Tisza és mellékfolyói mentén sok szabályozási munkát oly sokáig nem hozta meggyümölcsöt, ebben igen nagy része volt a belvizek rendezetlenségének is.

A Tisza mentén ez irányban az érdekeltek között a mozgalom már régebben meg-

indult és számos társulat belvizeinek rendezését már végre is hajtotta, másoknál most áll kivétel alatt, míg a kisebb részénél, hol a munka nem került végrehajtásra, legalább megvan az akarat ezt mielőbb megkezdeni.

Legnehezebben mozdult meg e tekintetben a Körösök völgye; azonban a folyó évből évből is örvendetes haladást jelezhetünk.

A Sebes Körös-társulat közgyűlése egyhangulag elhatározta belvizeinek rendezését és ez irányu terveit elbírálás végett a földmívelésügyi miniszterhez fel is terjesztette. A fekete-körösi társulat hasonlólag elhatározta belvizeinek rendezését és első sorban a felfogó-csatornát kívánja kiépíteni, mely a dombokról lefutó patakok és vízfolyások vizét van hivatva elvezetni, későbbben a Sebes Körösből tápláltatva mint öntöző-csatorna is kiváló szolgálatokat tehet az érdekeltségnek.

A hosszufoki társulat, mely a Sebes és Fekete-Körös között terül el, belvizeinek rendezését a Büngösdér kiásásával folytatja.

A Fehér-Körösmenti társulat részére a VI. kerületi kulturmérnöki hivatal készíti a terveket.

Mindezek végrehajtása után ismét több százezer holdra menő terület lesz a biztosabb és okszerűbb mezőgazdálkodás részére meghódítva.

Levél a szerkesztőhöz.

Thekkinthetes Szerkesztő Ór!

Miholto o világnok az üvi foljás megfidjelek mogomnak, oztot veszek észre, hodj nemesok o nodjobb városok, honem o nem nodjobb városok is mozognok mogokat o civilizáczióhoz. Khölömös holodás látak az ojságírásbo. Honem onnok bizemson megvon o mogo okájo. Edjik ozért írjo oz ojságbo, mert thodja írni, o más ozért írjo, mert thonolni okorjo, o hormodik, o ki nem thodja írni, o heljet mis írjo. Ezet neveznek oz ojságíró oreságok szerkesztői tithoknok.

Csokhodj ön nodj khülönbségt láthak mogomnok oz iljen lokorólzásba. Az edjik okoson megírjo o másiknok o heljet, o más udj írjo, hodj nom okoson megírjo, mert oz üvi ezikk nem edjib, mint lauter frivolitát. Mikhor ozotánd phoblikom elondorodjo mogát, mind o kettü or benne morod o sárbo. Oz már ozotánd khülömös gosztos!

O nopokbo edj *bizemas heljen* elümbe khorülte mogát o »Szarvasi Lhopok.« Mindjárt oztot vettem észre mogomnok, hodj ennek oz üvi szerkesztü oreság edj jopjoha öltözött farkas, o ki idj okorjo másokot megszolosztóni, honem ödj járjo, hodj épen mogára ránt o vizes pokrócz.

O fülisztelende oreságak, o mint kifondáltom mogomnok, odjoncsok rájo olvasók o Stein orra o tonolság, hodj észre megtoroso mogánok, hodj orról ne írjo, omi phoblikomnak zu pikant. Oztot is látak mogomnak, hodj Stein ór edj zakótezábo beletjototta, s hodj fél kikezdeni o herr von Krisztigottal, mastand ütügöt oz üvi nyelv a Kato oreságro. Oz pedig — udj emlékszek, — nodjob ór, nem odjo üssze mogat halmi kezü zornalisztol. Szapperlöt, laz iz' aber a rückwerkconcentrirung!

Sodákozom mogomok, hodj Szikhes oreság, o ki mogo is volt edj nobl felelős

redaktőr, megtűri edj iljen szerkesztő mo-
gának, mint o Stein Belo ör.

Oz én onkl, o Herr von Cziczészbei-
szer is nodjon horogudta, hodj olvasto o
Szorvosi Lapokt és szörnyő átkozódásbo
fokodto ki magát, odj, hodj otolgyáro oz
üvi pájesz helgyet oz enyimbo próbálto ko-
poszkodni. Honem én is nem morodtom
odosságbo. Oztot kiobáltom az üvi fülbe
bele, hodj:

*Ledjél te edj szerkesztő és rántson ki
thégedet o sárbo o Herr von Lévaj!*

*Bolondoljál te magodot o szépirodó-
lomba és ne tholáljál te más olvasni voló,
mint a „Szorvosi Lapok!”*

*Ledjél te edj gigerl, és ne ledjen nekéd
thüüb' pëndz, mint o „Szorvosi Lapok-
nek oz üvi tiszto jüvedelem!*

*Ledjél te edj Szikhes, és nyomjonok o
te válloidot o Stein Belo oreság polemái!*

Jákob v. Schmelkheesz.

M I U J S Á G ?

— Vajda-ünnepély. A főgymnásiumi
»Vajda-kör« egykori elnökének, a szarvasi
ág. ev. sírkertben nyugvó, koszorús költő-
nek sírját izfésesen kijavíttatta s ez alka-
lomból május hó végén a sírnál gyászemlék-
ünnepélyt fog tartani. Emlékbeszéd s alkalmi
szavalaton kívül közre fog működni az
ifjusági dalkör Silcher klasszikus szépségű
Hösi gyászdalának, Egressy temetési karának
előéneklésével. Az ünnepély napjáról a közön-
ség külön meghívó útján nyer értesülést.

— Elhalasztott hangverseny. A főgym-
nás. tanárkar által pünkösdi szombatján meg-
tartani szándékolt hangverseny rövid időre
elnapoztatott, mivel az egyik közreműködő,
Szendy Árpád úr, éppen akkor a zeneakadé-
miában tartandó zenetanári vizsgálatokon
lesz hivatalosan elfoglalva.

— Írásbeli érettségi vizsgálatok. Fő-
gymnásiumunkban csütörtök délben ért véget
a VIII.-ad évesek osztályvizsgálata. Másnap,
Pénteken, reggel 7 órakor megkezdtek az
írásbeli dolgozatok készítését. Pénteken
önálló magyar dolgozat készítése, szomban
magyar szövegnek latinra fordítása
képezte az írásbeli vizsga tárgyát. Jövő
héten következő rendben folyik a vizsgálat:
Hétfőn (máj. 23.) Algebrai és geometriai
dolgozat, kedden (máj. 24.) fordítás magyar-
ról németre, szerdán (máj. 25.) fordítás
görögből magyarra.

— Ujból főispán. Meglepő hírt vottünk
Gyuláról, mely szerint Terényi Lajos, Gyula
város országgyűlési képviselője, Békésvár-
megye volt főispánja, a legközelebbi napok-
ban ki fog neveztetni Jászkan-Szolnokmegye
főispánjává. — Május 24-én lesz egy éve,
hogy a főispáni méltóságtól megvált; azt
hiszük, hogy velünk együtt egész Békés-
vármegye örvendene, ha egy év múlva is-
mét oly állásban látnók, a hol nagy lehet-
ségét a közigazgatás terén újból érvénye-
síteni alkalom nyílik.

— Képviselő választási jog. Dr. Haviar
Gyula, szarvasi ügyvéd fellebbezéssel élt a
központi választmánynak azon legujabb
megállapodása ellen, mely szerint az a kép-
viselőválasztási cenzust 10 frt 10 krban
szabta meg. Fellebbezését azzal indokolja,
hogy a törvény csak egy forint föld ada-

ját veszi alapul, nem pedig annak összes
járulékait.

— Püspökváró Szarvas. Nagyvárad
mélytudományú püspökének fogadtatására,
ki tudvalevőleg f. hó 28-án érkezik körünk-
be a bérmlás szentségének kiosztása cél-
jából, — községünkben is nagyobb szabású
előkészületek folynak. A r. kath. lelkeszi
hivatal megkeresése folytán a községi elől-
járóság is készséggel felajánlotta hozzájá-
rulását az érkező főpásztor ünnepélyes fo-
gadására, kit magas egyházi méltósága
mellett hazafiúi személyes érdemeinél fogva
is megilleti az, hogy őt felekezeti különbség
nélkül hagyományos vendégszeretettel és
szíveslátással üdvözöljük városunk falai
között.

— Uj közigazg. bizotts. tag. A mostani
megyeegyletén Beliczey István helyébe,
a ki leköszönt bizottsági tagságáról, a tör-
vényhatósági bizottság Haviár Dánielt,
Szarvas város orsz. gyűl. képviselőjét, vá-
lasztotta meg.

— Kitüntetés. A hivatalos lap f. hó
19-iki számában a következő — ránk nézve
kiváló érdekekkel bíró közléseket olvassuk: I.
Igazságügyi magyar miniszterem előterjeszté-
sére *Novák Kamill*, gyulai törvényszéki
elnöknek a kuriai bírói címet és jellegel
díjmentesen adományozom. Kelt Linzben,
1892. évi május hó 15. *Ferencz József* s.
k. II. Igazságügyi magyar miniszterem elő-
terjesztésére: *Cziffra Imre* gyulai ügyésznek
a főügyészi helyettesi címet és jellegel díj-
mentesen adományozom. Kelt Linzben, 1892.
évi május hó 15. *Ferencz József* s. k. —
E legfensőbb kitüntetés híre bizonyára őszinte
örömmel tölti el általán tisztelt törvény-
széki elnökünk, s tevékenységéről ismert
kir. ügyészünk nagyszámú tisztelőit.

— Békésvármegye a király előtt. A ko-
ronázási jubelium ünnepélyességeinek egyik
mozzanata lesz a magyar- és horvátországi
összes törvényhatóságok küldöttségeinek hó-
doló tisztelgése a király előtt. — Békésvár-
megye törvényhatósága a hétfői tavaszi köz-
gyűlésén szintén megválasztotta a hódoló
küldöttséget, mely Reiszig Ede főispán és
Jantsovits Pálalispán vezetése mellett
következő tagokból fog állani: gróf Appo-
nyi Albert, gróf Wenckheim Dénes, gróf
Wenckheim Géza, gróf Almássy Dé-
nes, Beliczey István, Terényi Lajos,
Göndöcs Benedek apát, Szabó János fő-
esperes, Achim Ádám főesperes, Kir-
leszki Péter főesperes, Novák Kamill,
Geiszt Gáspár, Oláh György tiszti fő-
ügyész, Kövér László főszolgabíró, Dut-
kay Béla polgármester, Nyitrai István
községi bíró, Dobai János.

— Kitüntetés. *Vitális* István bölcsé-
szetballgató, lapunk munkatársa, városunk
szülöttje a budapesti tudomány-egyetem múlt
heti díszülésén „*Brassómegye etnografiai viszó-
nyai*” című munkájáért 70 ft. pályadíjjal lett
kitüntetve. A koszorúzott pályamű a »Föld-
rajzi Közlemények«-ben is meg fog jelenni.

— A békés Szent-Andrási takarékpénz-
tár szarvasi telepénél eddigelé ideiglonesen
alkalmazott *Wandlik* László pénztáros má-
jus hó 11-én véglegesen megválasztatott.

— Közbiztonság. A vármegye alispánja,
felmerült szerencsétlenségek folytán elven-
delte, hogy az összes beltelkeken, valamint
a tanyákon és szőlőkben lévő kutak meg-
vizsgálánlok közbiztonsági szempontból. A

kávával el nem látott kutak a tulajdonos költ-
ségére hatóságilag fognak rendbe hozatni.

— Nőegyleti közgyűlés. A szarvasi jó-
tékony nőegylet ma, máj. hó 22. d. u. 3
órákor közgyűlést tart a főgnásium dísz-
termében, melynek igen fontos tárgyai
lesznek. Ez alkalommal fog ugyanis az egye-
sület érdemlegesen határozni a már január
óta üresen levő *elnöki* és *alelnöki* állások
betöltése iránt. Mint halljuk, az elnöki tisz-
ségre Méltóságos özv. Gr. *Überacker* Ottóné,
csillagkeresztes Hölgyet szándékoznak meg-
nyerni, az alelnöki állás betöltésénél pedig
özv. Szenes Elekne Úrnó nevét hozták ko-
molyan kombinációba. A választás mindkét
esetben a lehető legszerencsésebbnek mond-
ható; a jelölt Úrhölgyeket minden tekintet-
ben határozott nyereségnek tartanók a nő-
egyletre nézve. — Tekintve a gyűlés főben-
járó fontos tárgyait, ez uton is felhívjuk az
egyesületi tagokat a teljes számú pontos
megjelenésre.

— A villamos csengő a szarvasi kir.
bíróóság összes helységekbe a múlt héten már
bevezettetett, s átadatott a használatnak.

— Vörös Kálmán, csabai jóhírnevű fény-
képész, lapunk útján tudatja a közönséggel,
hogy legközelebb személyesen át fog rán-
dulni fényképezési felvételek eszközlése vég-
gett Szarvasra. Bővebb értesítést annak í le-
gűt lapunk hirdetési rovatában talál az
olvasóközönség.

— Lóverseny. Pünkösdi másodnapján,
június 6-án tartják meg Csabán a szokásos
lőfuttatást. I. díj 180 frt, II. 100, III. 80,
IV. 50 frttal.

— Juniális. A szarvasi iparos ifjuság
önképző és betegsegélyző egylete saját
pénztára gyarapítására 1892. évi június hó
6-án Pünkösdi másodnapján az »Anna-lí-
getben« zártkörű junialist rendez. Kivo-
nulás d. u. 3. órákor. — Táncz kezdete 4
órákor. Belépti díj személyjegy. 60 kr, esa-
ládjegy 150 kr. Felülfizetések köszönettel
fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.
Kellomellen idő esetén a mulatság követke-
ző vasárnapra halasztatik.

— Színészet. Homokay L. szintársu-
lata múlt vasárnap búcsúzott el közönsé-
günktől kettős előadással. Délután 4 órákor
felényire leszállított helyárrakkal gyermek-
előadás volt; szinre került Gaal régi nép-
szerű bohózata, a „*Peleszci nőbárjús*,” este
rendes helyárrakkal a „*Nagypó és a repülő
dűlök*.” Színészeink most is kedvvel játszo-
tak, nagy okuk is volt reá, mert az utolsó
nap finansialis tekintetben fölött az egész
százonnal. Az ürességhez szokott arénát
zsúfolásig megtöltötte a közönség, egyes
helyeket kétszer is eladtak. Se baj, min-
denki ott keresett helyet, ahol talált, s
nevetett jókat és nagyokat a sikerült mó-
kázásoknak. — A társulat a múlt héten új
állomásra ment, Szentandrástra rándult át
néhány előadásra. Ott, lehet, nagyobb ér-
deklődést tudnak költeni, ott meg nem ron-
totta meg a sok jött-ment munkakerülő a
közönségnek a színészetbe vetett bizalmát.

— Értesítés. Van szerencsém a f.
gazda közönséget értesíteni, miszerint szer-
dán, május 25-én d. u. 2 órákor B.-Csab n
Sech János urnak a város tőszomszédságá-
ban levő tanyáján az Amerikából küldött
megbizottja által egy javított »Planet« nevű
kapáló oke, továbbá egy igen dícsért s
eddig felülmulhatatlannak jelzett »Columbi«
nevű sorvetőgép, s végre a gazdasági egy-
let tulajdonában levő répa-kapálók, stb.
fognak bemutatni. Miről a megyei t.
gazda közönséget azon kéreessel van szeren-
csém értesíteni, hogy ezen bemutatónál

minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. B.-Csaba, május 14. Az elnökség megbízásából: Zlinszky István, egyleti titkár.

— **Hirtelen halál.** Biró Lajos gyomai illetőségű eseléd a múlt napokban a »Farkas« vendéglőbe szállván, hirtelen rosszul lett. A kórházba akárván magát vitetni az előjáróság egy kocsit rendelt ki számára, de mire a kocsit a kórházba ért volna, nevezett kiszenvedett.

— **Kondoroson a nagyváradi püspök úr ó nagyméltóságának védnöksége alatt létesítendő róm. katolikus anyaszentegyház s tervbevitelt építendő plébániák iránt a mozgalom a legélénkebben folyik. A vasárnap Ft. Szirmai Árpád egyházi elnök elnöklése mellett megtartott népképviselői közgyűlés elhatározta, hogy gyűjtő iverekkel közadakozásra hívja fel a közönséget. A gyűjtés már is szép eredmény mutatott s hihetleg még a jövő hó folyamán megindul az építkezési munkálat.**

— **Olcsóbb. artézi kutak.** Gróf Betkelen András földművelésügyi miniszter egy terve szerint a gazdák aránylag kevesebb költséggel fognak artézi kutakhoz jutni, melyek hőseges és kitűnő ivó megítató vizet adnak. Birtokosok és községek jelentkezésére a kormány közegei először kijelölik az artézi kutak furására alkalmas helyeket. A furást a kormány tulajdonában levő és e célra jutányos feltételek mellett kikölcsönözhető furókkal és a kultumérnöki hivatal szakközegeinek díjtalan vezetése alatt begyakorlott munkások végzik, természetesen az illető birtokos költségére. A gazda tehát a kormánytól a műszereket olcsó kölcsönben, a műszaki vezetést pedig ingyen kapja és így kisebb artézi kutakat a lehető legkevesebb költséggel és a siker minden lehető biztosítékával létesíthet.

— **A műkertészet kitanulására három jöviseletű fiút felvállal Dolesch Vincze, városi műkertész.**

— **Szarvasi idyll.** Hisz az igaz, hogy nagy falu vagyunk, de ebből talán nem következik, hogy egész tanyai élet keletkezzék utcáinkon. A házi állatok legkülönbözőbb nemei vígan legelésznek az utcákon, s kedvteléseikben csak akkor zavartatnak, ha egy-egy Andrásbácsi téved feléjük, ki azután rendre utasítja őket. Ezt az évenként felújuló rossz szokást ideje lenne már gyökeresen kiirtani akként, hogy a jószágokat az utcán legeltető tulajdonosokat a legszigorubb pénzbírságba kellene elmarasztalni.

— **Biztos jel. Berta (Emmához):** Tehát csakugyan azt hiszed, hogy Lajos feleségül vesz? — **Emma:** Minden esetre; mert a mit csak ajándékoz, az mind csupa hasznos tárgy.

— **A valutaszabályozás. A:** Mit ért ön a valutaszabályozás alatt? Legyen szives cíl nekem megmagyarázni, mert fogalmam sincs róla. — **B:** Ez nagyon egyszerű. Mennyi vagyona van most önnek? — **A:** Egy krajczárom sincs. — **B:** No hát a valutaszabályozás után ugyanannyi vagyona lesz, de aranyban.

— **A koronázási jubileum rövid idő alatt oly általánossá fejlődött, hogy annak az egész nemzet részvételével való inpozáns megünneplése immár biztosítottnak tekinthető. Küldöttségek, testületek és magánosok is tömegesen fognak ez alkalommal felrán-**

dulni a fővárosba, hogy az ünnepélyekben részt vegyenek vagy annak szemlélői legyenek. Bizonyára fel fogják használni a kedvező alkalmat valamennyien, hogy szeretőt fővárosunk újabb fejlődésével, a tudomány, művészet, ipar és kereskedelem nevezetességével megismerkedjenek. Ez alkalomból budapesti levelezőnk felhívja a figyelmet egy elsőrangú műipari kiállításra, *Kertész Tódor Dorottya-utca 1. szám alatti áruházára*, hol a hazai ipar termékei mellett úgy a nyugati, mint a keleti műipar oly gazdag tárházat találjuk, mely nemcsak idehaza, hanem a külföldön is ritkítja pártját. E tárlat sokaságából csupán egynehányat kívánunk itt bemutatni a változatosság és jutányos árak illusztrálásául. Példéul: indiai hintaágy fák közé vagy szobában 4.50—20 frtig, laposra összehajtható szék (sétabot) 2.70 frt, japáni napernyők 80 krtól, kerti legyezők 10 krtól, felfelé, kuglibabok kemény gyertyanfából 2.50 frt, tignum santum golyók 1.15—3 frt, orosz kuglizó egész készlet 5.50 frt, Flaubert puszkák 7—20 frtig, ezéltáblák kiugró bohóccal 2—8 frt, új vacuum pisztolyok a czéllövés begyakorlásánál 1.50 kr horgászó eszközök 10—80 kr, horgászó botok 1—15 frt, rákfogó háló 1.20 frt, kettős vívőkészlet 23.50 frt, teljes tornakészlet 8.50 frt, tornacipő 2.50 frt, tornagolyó 30 kr, gyermekhinta 3—10 frt, velocipék 8—14 frt, gummilapdák 15 krtól, karikajáték 12 pár 1.60 frt, Croquet játék 9—20 frt, Lason Tennis teljes 42—100 frt, (lapdák, rekettek külön is), Fool-Bals-erős marhabőrrel bevont angol lapda 7 frt, löll-lapda 15—20 kr, ütő hozzá egy pár 1.50—3 frt, ugró zsinór 30—50 kr, uszó övek 5—7 frt, uli koffer és kézi táskák 2.40—15 frt, toilett tekeres 6 frt, borotválkozó készlet angol késsel 7 frt, zsebrevolver 4 frt, hegymászó bot 1.15 frt, ivópohár bőrből 40 kr, üvegből birtokban 1.40 frt, turista táskák vízhatlan 2.80—4.50 frt, zsebgyógyszer utasok, turisták részére 75 kr, frotirozó készülék 1 frt, tus készülék 5 frt, divatos sétabotok 60 kr—10 frt, női bőrdövek 1 frttől, toilett szappanok és illatszerek, színes lámpionok nyári ünnepélyekhez 15—60 kr, papirléghajók 50 krtól, Coermont szállóernyő új nyári játék 50 kr, magnesium fáklya 1.20 frt, stb. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítenek s a meg nem felelő tárgyat a cég készséggel kicseréli; minden megrendeléshez az üzlet 30 éves jubileumára készült szenzációs nagy képes ábragyűjtemény is mellékeltesik. A koronázási jubileumra felránduló közönségnek melegen ajánljuk, hogy el ne mulasszák e valóban páratlan gazdagságu műipari áruházat megtekinteni.

Nyers-bastselyem szüvetet, egész ölönnyre való szállít 10 ft 50 krért (kivánatra jobb fajtajut is **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** postabér- és vámmentesen. Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba azimzett levelekre 10 kros helyeg ragasztandó.

Glória selymet — 120 cmtr. szélességben, por-és esőköppönyegek, valamint zubbonyokra alkalmasat méterenként 2 ft. 65 krtól.

Irodalom.

»Élet.« Nem leplezhető örömmel jelentjük át az »Élet« e hó 15-ikén megje-

lent számát. Megszoktuk már, hogy mindig bizonyos kétkedéssel fogadunk egy-egy kezdődő magyar irodalmi vállalatot, különösen ha az — miként az »Élet« — nem nagy dobbal és reklámmal, hanem szerényen kezd és folytatja pályáját. Annak, aki irodalmi viszonyainkat ismeri, nem nehéz elképzelnie, hogy mily nagy áldozattal tart-halják fenn a kiadók és szerkesztők ezen folyóiratot azon a magas színvonalon, melyet el kell ismerni minden elfogulatlanul ítélőnek, amint különben azt már elismerte az e tekintetben itélni hivatott napi sajtó s az egész irodalmi közönség. Az »Élet« valóban megérdemli azt az előkelő tekintélyt, melyet az irodalmi világban már ily rövid fennállása alatt is elért. Eddig minden száma egymás után gazdag, változatos és választékos tartalommal jelent meg és nem csupán szórakoztató olvasmányokat ad, de komoly és tanulságos cikkeket és essayket is, könnyed, világos és mindig a legjobb magyarsággal megírva. Kiváló ezen-főlül az »Élet«-nek: az irodalmi és kritikai rovata, nemkülömben a szemle, melyben röviden jelezve érdekes tájékozást nyújt minden jelentősebb irodalmi, tudományos vagy társadalmi mozgalomról a művelt világ minden tájáról. Csak melleleg említjük, hogy pl. a jövő évi chicagói kiállításról, melyre vonatkozólag Baross Gábornak is voltak nagyobb tervei, s mely kiállítás az egész világot kezdi már is mozgalomba hozni, a jövő évben pedig mondhatni való-ságos újkori népvándorlást fog majd elő-idézni: tudunkkal az »Élet« az első, mely egy hosszabb, önálló cikket közöl. S ez annyival inkább megérdemli a figyelmet, mert a m. keresk. ministeriumhoz tartozó »Magyar kereskedelmi Múzeum« tudakozó irodájának titkára: Sasváry Ármán írta, ki a chicagói világkiállítás kérdését magyar nemzeti szempontból és vonatkozással tekinteti és az elhunyt keresk. miniszternek, Baross Gábornak terveivel kapcsolatosan tárgyalja. Nem szükséges, hogy részletes tartalmát ismertessük, mert az »Élet« megérdemli, hogy annak tartalmát ne kivonatol-san, hanem egészben olvassa el, akit az ezideig egyetlen komoly és modern magyar review érdekel.

Gazdasági tudósítás.

Békés-Szent-András, május hó.

Az e hó 6-iki nagy vihar alkalmával határunk nagyobb részét a jég olyannyira elverte, hogy az ember csak a puszták fekete földet láthatja; mi abban a reményben vagyunk, hogy a kalászos növények még helyre jönnek, ha kedvező időjárást kapunk; kívánatos is volna, mert a buzavetések silányan állottak, sok pusztult ki a márcziusi hó után, napról-napra kevesbedett a buzakelés. A luczernások első kaszálását már elvesztettük, a mi helylyel igen szépen mutatkozott, hol a pajor lönkre nem tette már ez előtt egy pár héttel. A répat megsemmisítette, a szőlőt és gyümölcsöt szintén semmivé tette, a legelőre kihajlott szarvasmarha és ló sokat szenvedett, mert mindenütt, hol a jégverés végigvonult, 12 centiméter magas volt a jég, az egész téli jellegzet mutatott. A sertések között az *orbánc* pusztított némely helyeken. — A *buzs* ára telelcse 1

hanyatlott, most nem is vásárolnak, annak dacára is még, hogy egy pár napja hogy emelkedik az ára. — A napszám férfiak 50 kr, nő és leány 25 — 30 kr-éjé. —

Hutiray László.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1892. május 1-től kezdve.

Szarvas-Mezőtúr.

	7411 v.	7413 v.
Szarvas indul:	10:50 d. e.	1:46 d. u.
Mező-Túr érke:	11:40	2:32

Mezőtúr-Szarvas.

	7412 v.	7414 v.
Mező-Túr indul:	12:30 d. u.	3:20 d. u.
Szarvas érke:	1:22	4:06

Arad-Budapest.

	601. gy.	603. sz.	605. sz.
Arad ind:	8:20 d. e.	11:18 d. e.	9:05 este
Csaba érke:	9:20	12:50	10:50
Mező-Túr érke:	10:29	1:15 d. u.	11:05 éjjel
Szolnok érke:	11:15	4:04	2:06
Budapest érke:	1:20 d. u.	7:25 este	5:50 reggel

Budapest-Arad.

	602. gy.	604. sz.	606. sz.
Budapest ind:	1:55 d. u.	8:10 d. e.	9:30 este
Szolnok érke:	3:53	11:04	12:35 éjjel
Mező-Túr érke:	4:47	12:17 d. u.	2:06
Csaba érke:	5:52	1:48	3:33
Arad érke:	6:57 este	3:45	5:24 reggel

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

VARGA JÓZSEF.

*** HIRDETÉSEK. ***

192. szám./1892. végli.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhirre teszi, hogy a budapesti kir. ker. s váltó törvényszéknek 1891. évi 24758. számú végzésével Dr. Reisman Adolf ügyvéd által képviselt Galitzenstein H. felperes részére Sápisky János alperes ellen 103 frt 26 kr követelés és jár. erejéig elrendelt kiel. vhajtás folytán alperestől lefoglalt 756 frtra becsült ingóságokra, a szarvasi kir. járásbiróság 1867 sz. végzéssel az árverés elrendeltetvén, annak s az összes felülfoglaltató követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Szarvason, a takarékpénztári házban leendő megtartására határidőül 1892. évi május hó 25. napján délután 3 órája tüzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt egy Bachrach Ignácz-féle gyorsajtó, írópapír és egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az árverezendő ingóságok vételarából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbb-

ségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alóli kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetmények a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Szarvason 1892-ik május hó 12-ik napján.

Terray László

kir. bírósági végrehajtó.

Értesítés.

A beállott építkezési idény alkalmából van szerencsém ajánlani a legjobb minőségű

oltott és oltatlan meszet, portlandi és hidraulikus cementet, valamint homokot, mely cikkekből raktáramat gazdagon elláttam.

Ugy szintén készletben tartok **kül- és helyi, valamint kovacs-szenet, s mindennemű kemény-fát.**

A t. közönség eddigi szives bizalmát kérve, vagyok tisztelettel

Wigner Lajos

tüzifa-, kő- és faszénkereskedő.

2-6

SZARVASON.

Jeles könyvek rendkívüli olcsó árak mellett, jó állapotban megrendelhetők

Heckenast G. utóda (Drodtleff R.)

kiadóhivatalában Pozsonyban.

- Bolács Kálmán*, Széptan vagy restetika. (n 8-r. 321 l.) . . . ft 2.80 helyett csak ft —.90
- Legjobb aestetika, nélkülözhetlen minden művelt ember részére.
- Fodor Desső*, Ulasítás a házadó ügyekben, háztulajdonosok és házközelők részére (n. 8-r. 56 l.) . . . ft —.50 helyett csak ft —.20
- Minden háztulajdonosnak ajánlható.
- Karola* költeményei. (12-r. 162 l.) ft 1.40 helyett csak ft —.30
- Alkalmas ajándék hölgyek részére.
- Király János*, dr. A pozsonyi nagy-dunai vám és révjog története. Levéltári adatok nyomán. (n. 8-r. 178 l.) . . . ft 2.— helyett csak ft 1.—
- Kitűnő legújabb forrásmű a magyar történehez.
- Kofrán i Adolf*, dr. A Gräfenbergi hideg víz gyógymód. Népszerű irányban tájékozásra a vízi kezelésnél (8-r. 212 l.) . . . ft 1.50 helyett csak ft 1.—
- Kitűnő útmutató a hidegvizgyógyászat használatához, sokkal becsesebb, mint Kneipp vizkurája.
- Orbók Mór*, Tréfás számtani feladványok gyűjteménye. Ifjak és más korbellek hasznos mulattatására. (8-r. 80 l.) . . . ft —.50 helyett csak ft —.30
- Orbók Mór*, Tréfás mértani feladványok gyűjteménye. Ifjak és más korbellek hasznos mulattatására kidolgozva. A szöveg közé nyomott 117 képpel. 8-r. 74 l.) . . . ft —.50 helyett csak ft —.30
- Tanulságos és mulattató gazdag tartalmu könyvek, a fiataloknak és nevelő uraknak.
- Paedagogiai Plutarch*: Orbók Mór, Paedagogiai Plutarch.

- Jelesebb paedagogusok kiválóbb tanfőrsi arcképek és életrajz gyűjteménye. I/II diszes kötet (n. 8-r. 564 l.) . . . ft 4.— helyett csak ft 2.50
- A nm. közoktatásügyi miniszterium által melegen ajánlva, egy tanár urnak könyvtárából sem szabadna hiányozni.
- Peress Sándor*, Verses köszöntő könyv. Gyermekünknek (16-r. 30 l.) . . . ft —.20 helyett csak ft —.10
- Szép tartalmu köszöntőkönyv, különféle alkalmakra.
- Samarjay Károly*, dr. A pozsonyi régi és új színház. Törredékek Pozsony múltja és jelenéről (magy. és ném. nyelv.) 2 képpel. (8-r. 54 l.) . . . ft —.40 helyett csak ft —.20
- Jókai-féle stílusban tartott vázlat a legrégebb magyar színház felől.
- Schulpe György*, dr. Felhők és csillagok. Költemények és egy elbeszélés, (16-r. 88 l.) . . . ft —.60 helyett csak ft —.30
- Egy tehetséges ifju magy. író, ki ezen költemények által magának új pártfogókat hódított.
- Schulpe György*, dr. Tanulmányok az irodalom, jog- és kulturtörténet terén. (n. 8-r. 52 l.) ft —.40 helyett csak ft —.20
- Minden művelt emberre nézve érdekes.
- Tanítók évkönyve*. Tanárok, tanítók, intézeti növendékek használatára. Szerk. Orbók Mór. ft. 1.20 helyett csak ft —.30
- Költőibb és olcsóbb, mint bármely jegyzőkönyv, képekkel. Alkalmi ajándék tanároknak.
- Tóth Sándor*, dr. Távol, közel. Újabb elbeszélések. (8-r. 206 l.) . . . ft 1.20 helyett csak ft —.60
- 5 érdekes elbeszélés, a legjelesebb bírálatok kitűnőnek bizonyították.

Jó zeneművek csinos kiállításban:

- Bánfi Sándor*. Képek a pozsonyi ligetből. Diszes keringő (Walzer). . . ft 1.— helyett csak ft —.20
- Elsvoegel Feri*. 30 év után. Keringő ft —.40 helyett csak ft —.20
- Korbay Ferencz*. Gyapjas bundám. Népdal írta Samarjay Károly . . . ft —.30 helyett csak ft —.20
- Mader Rezső*. Pozsonyi tűzoltó induló ft —.60 helyett csak ft —.20
- Rudnyánszky János*. Izabella csárdás ft —.50 helyett csak ft —.20
- Rudnyánszky János*. Kék ibolya. Lengyelke. Zongorára. ft —.50 helyett csak ft —.20
- Wolf Zsiga*. Kereskedelem és ipar. Polka ft —.40 helyett csak —.20

!!Jeles könyvek és diszes Köték jó állapotban!!

Máriazell Gyomercseppek

nagyszámú hírnök gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és orvosi.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, fejfájás, savanyú felbűffögés, hasmenés, gyomorfájdás, felesleges nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, sülkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menynyílni ez a gyomortól származott gyomortulajdonosoknál és italokkal, gilliszta, májbajok és hámoroknál.

Említték a **Máriazell gyomercseppek** évek óta kifüggetlenek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg a 70 kr. Magyarországi forgalmazó:

Kőrös József gyógyszerlára Budapest, Király utca 12. sz.

A védjegyet és aláírást figyelmesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szalaggal: „Valódságot bizonyítom”.

A Máriazell gyomercseppek valódián kaphatók.

Szarvason: Bagyis Andor gyógyszerlára van. Kunszentmártonban: Szilárdffy Károly gyógyszerlárában. Kőrös-Ladányban: Jakó Jenő gyógyszerlárában.

Bor-kivonat.

Egy pillanatnyi előállítására kitünő egészséges bornak, mely semmivel sem különbözik az igazi természetes bortól, ajánlom ezen törvényileg **védeft különlegességemet**.

Ára 2 kilónak (körülbelül 100 liter bort ad ki) 5 fnt 50 kr. Utasítás ingyen adatik hozzá. A legjobb eredményért és egészséges gyártmányért jótállok.

SPIRITUS-MEGTAKARITÁS

Érhető el az ön fölülmulhatlan erősítő-es encziámmal a pálinkánál. Egy kiló ára 3 fnt 50 kr. (600-1000 liter, használati utasítás ingyen).

Ezen különlegességen kívül ajánlom még különféle essencziáimat. Fum, Cognac- gyártására, valamint liquereimet stb. felülmulhatlan eredménnyel. Receptek ingyen adatnak, árjegyzékek ingyen.

Pollák Károly Fülöp, Szesz-különlegességek gyára, Prága.

18-40

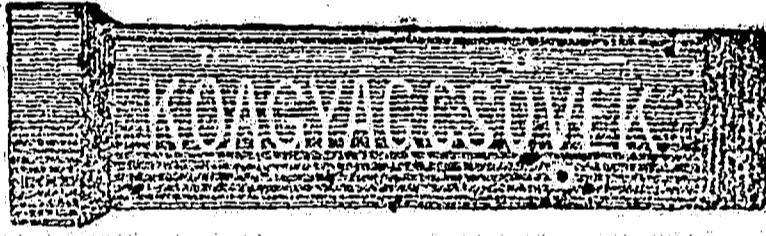
WALLA JÓZSEF

ezementáru-gyára, építési anyagok raktára Budapest, VII., Rottenbiller-u. 13.

Vállalkozik: GRANITTERAZZO, BETONIROZÁSOK, CSATORNÁZÁSOK, SZÖRÖKUTAK, CZEMENT-LAPOK és MOZAIKLAPOKKAL, KÖVEZÉSEK elkészítésére stb.

Raktárt tart: KERAMIT-LAPOK, KELHEMIL-LAPOK, METTLACHI LAPOK, TERRACOTTA-ÁRUK, KÖFEDÉLPEP, TŰZÁLLÓ TÉGLÁK, KÉMÉNY-RAKVA, NYOKBÓL stb.

Gyári raktára a gartenaul Portlandi ezement és vízhatlan mész-gyárnak.

Gyári raktára a gartenaul Portlandi ezement és vízhatlan mész-gyárnak.

Horgony-Pain-Expeller.

Ezen rég jönnek bizonyult bedörzsölést csúz, köszvény, tagszagatás stb. ellen legjobban ajánlhatjuk a t. ez. közönség figyelmébe.

Egy üveg ára 40 és 70 kr. és a legtöbb gyógyszerlárban kapható.

Csak horgonnyal váltó!

ZACHERLIN

Vigyázat a

Vevő: ... Nekem nem kell kinyitott rovarpor; mert én Zacherlint kerstem! ... Ezt a kiváló szert méltán dicsérik, mint a legeslegjobb eszközt mindenféle rovar ellen, azért veszek én csak: lepecsételt üveget

»Zacherlin« névvel. Kapható: Szarvas: Nyácsik Soma Ulóda, Réthy Sándor, M. Berény: Piltz Márton,

Mesztár: Schreiber Izidor, Túrkeve: Fjode mann Gy. Gyoma: Scheiber Adolf uraknál.

lepecsételt üveg

GAZDASÁGOKNAK

ajánlunk a közlő cséplési évadhoz locomobilfűtésre kitűnően alkalmas királdi akna- és darabos szenet — a legjutányosabb árban minden állomásra szállítva. Megrendelések intézendők a magyar általános kőszénbánya részvénytársulathoz Budapest V, váczi körút 46.